

Kassa

en enkel kassa mjuvvara

Sam Sadeghi SY17

2019/2020

Abstract

The software for the cash register at my uncle's grocery store is slow and I believe I can make a program that is faster and runs smoother than the software found on the cash register at my uncle's grocery store. In creating this program i have learned how to write in the ever-growing programming language Python and how to make graphical apps using the graphics library TKinter for Python. I have created a nice looking and simple GUI (graphical user interface) made of buttons and labels and as I made the GUI I wrote all the underlying classes and functions to make it all work. Due to poor time management and lots procrastinating the program ended up not having all the features I had wished for but all in all I fell that this project was all right because I am now more knowledgeable than I was when I began this project.

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Syfte	3
1.2	Mål	3
1.3	Metod	4
2	Utförande	6
3	Resultat	9
4	Diskussion	10
5	Slutsats	11

1 Inledning

Ibland hjälper jag min farbror i hans livsmedelsbutik. Där får jag använda mig av kassaapparaten. Programmet som kassaapparaten på min farbrors butik kör är långsamt och jag tänkte att jag skulle kunna göra ett liknande program som kör snabbare genom att endast ha med de nödvändigaste funktionerna. Programmet som ska skapas ska endast räkna ihop hur mycket kunden ska betala och hur mycket kunden har betalat den ska även kunna komma ihåg hur mycket varje kund skulle betala och har betalat och naturligtvis ett grafiskt gränssnitt som hjälper kassören att mata in relevant information för programmet att kunna göra det. Programmet kommer inte ha olika sidor för olika saker som en sida för inloggning och en sida för inställningar som mjukvaran på min farbrors kassaapparat har.

1.1 Syfte

I skapandet av den här kassa mjukvaran ska jag lära mig hur man gör ett grafiskt program med hjälp av programmeringsspråket Python och gränssnittsverktyget Tkinter.

Det blir allt vanligare att ha webb-appar som är program som körs i en webbläsare eftersom dom tar minde plats på datorn och man kan ha tillgång till programmet från vart man vill. Även då webb-appar blir vanligare tycker jag att det skulle vara bättre att skriva mjukvaran för kassaapparaten som ett grafiskt program för flera anledningar. För det första webb-appar kräver en webbläsare det betyder att du måste ha ännu ett program som segar ner dator uppe hela tiden. För det andra webb-appar måste ha internet för att fungera en kassaapparat bör fungera även när internet är nere. Sist är det för att jag har skapat många webb-appar dessa tre år jag gått i gymnasiet och jag känner mig väldigt bekväm med att göra webb-appar, jag vill lära mig något nytt och grafiska appar är nytt nog för att jag ska lära mig något men samtidigt bekant nog för att jag ska kunna använda mig av tidigare kunskap jag har från tre år av att gå i gymnasiet.

1.2 Mål

Vid slutet av arbetet ska jag ha ett enkelt kassa program som kan räkna ihop summan av flera varor samt hur mycket moms som skall betalas beroende på varans vad för slags vara det är. Programmet skall även kunna skriva ut ett kvitto med tid datum vad man har köpt samt netto och brutto pris. Man ska kunna scanna varor som tidigare har repriserats. Programmet ska kunna anpassas så den kan användas av olika sorters affärer eller restauranger.

1.3 Metod

Redskap jag kommer använda är

Vim:

Vim är ett textredigeringsprogram som körs i konsolen. Det finns massor med fördelar med Vim. En av dessa fördelar är att det inte tas upp lika mycket resurser att köra Vim som det gör med många andra textredigeringsprogram som till exempel Visual Studio. Det i sig är inte så viktigt utan den största anledningen till varför jag jag använde Vim för att skriva det här programmet är att jag har vant mig vid Vims massor med tangentbordsgenvägar som hjälper mig skriva snabbare. Jag är väldigt bekväm med att konfigurera Vim så att jag kan lättare skriva. Ett av dessa konfigurationer jag har gjort för att underlätta mitt skapande av programmet är att jag har gjort så att när jag trycker ner på **Ctrl** och **W** samtidigt så startar Vim programmet. Andra program kan säkert göra någonting liknande eller kanske till och med kommer inbyggt med en sådan funktion men i Vim får jag göra det det själv som får mig att bättre förstå vad som händer i bakgrunden.

Python:

Python är ett programmeringsspråk. Jag valde just Python för att skriva det här programmet för att jag ser det väldigt ofta i min omgivning. Enligt TIOBE indexet [2] är Python det tredje populäraste språket och dess popularitet verkar öka (se figur 1) till skillnad från språket som ligger på första plats det vill säga Java (se figur 2). Ju populärare ett programmeringsspråk är så finns det fler projekt som är skrivna i de programmeringsspråket därför tycker jag att det är värt att lära sig skriva i Python.

Tkinter/TK:

Tkinter är en API för att använda TK i Python. TK är grafiskt gränssnittsverktyg som fungerar på Windows, MacOS och Linux. Jag valde Tkinter på grund av att den fungerar på dom tre vanligaste operativsystemen.

FPDF:

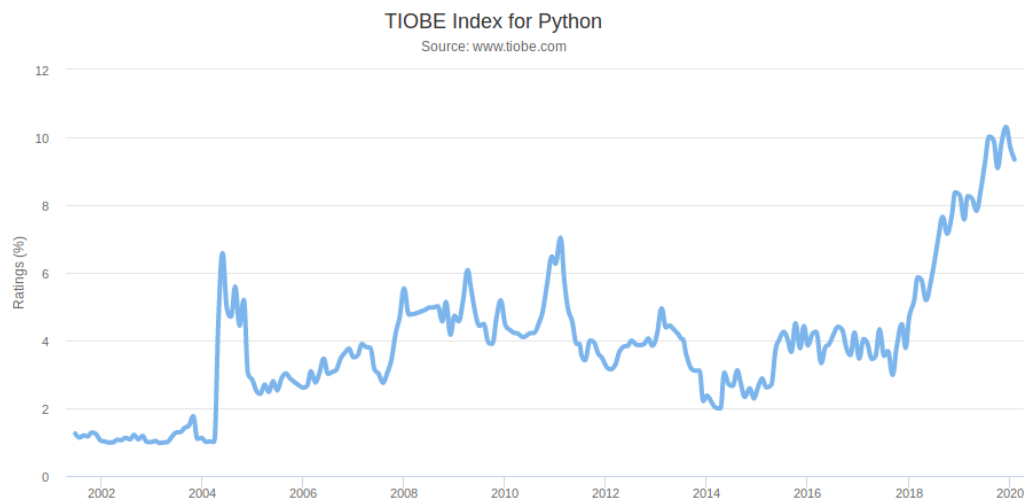
FPDF är ett programbibliotek för att generera PDF filer. PDF filer är dokument filer som är optimerade för att skrivas ut.

Github och Git:

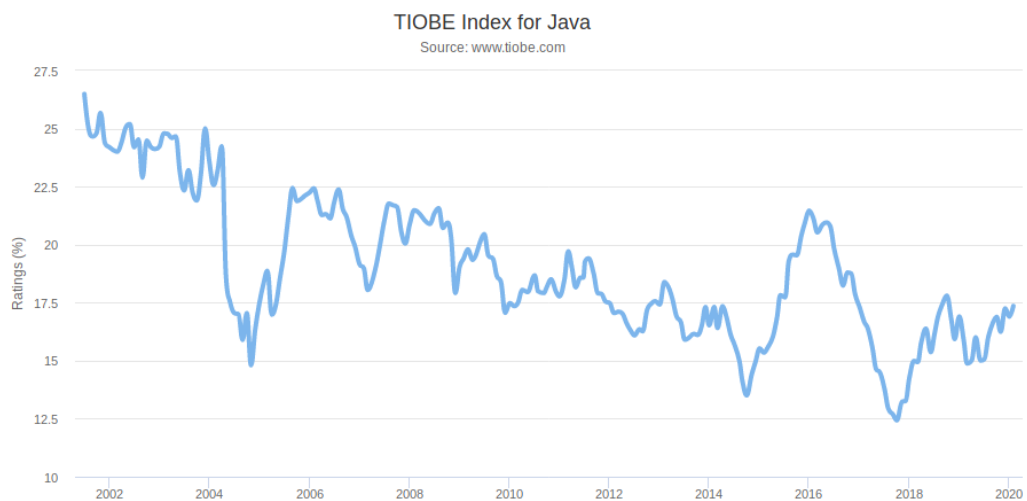
Github är en webbserver med fokus på programutveckling. Github använder sig av version kontroll programmet Git. Git gör det enkelt för mig att se vad jag har gjort och när jag har gjort det. Git tillsammans med Github låter mig jobba på programmet var jag än är utan att vara uppkopplad till internet.

Tutorialpoints sida på Python GUI Programming:

Tutorialpoints sida på Python GUI Programming är en webbsida som har i syfte att lära hur man använder Tkinter. Jag valde att använda Tutorialpoints sida istället för den officiella Tkinter manualen eftersom Tutorial-

Figur 1: Ett linjediagram av TIOBE som visar hur programmeringsspråket Python har ökat i popularitet genom åren

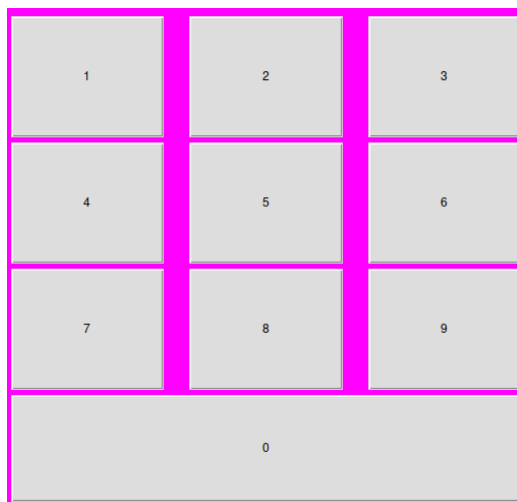
Figur 2: Ett linjediagram av TIOBE som visar hur programmeringsspråket Java har sjunkit i popularitet genom åren

points sida är mycket enklare att hitta relevant information på. Det finns en lista på alla Widgets som kommer med Tkinter och en kort beskrivning av vad dem används för. Man kan klicka på namnet av en widget du vill veta mer om och du tas till en sida där du får veta syntaxen och alla tillval för widgeten du klickat på.

2 Utförande

När jag börja projektet hade jag aldrig tidigare skrivit program i Python och det enda grafiska gränssnitt jag tidigare använt var HTML på Webben så det första jag behövde göra var att lära mig. Youtube videon ”How to Program a GUI Application (with Python Tkinter)!” av Keith Galli[1] användes för att få en förståelse av hur man gör grafiska program med Tkinter och Python.

Först behövdes ett sätt att skriva in siffror i programmet. Man skulle kunna använda nummer knapparna på tangentbordet men eftersom programmet ska kunna användas med endast en pekskärm så behövdes nummer knappar på skärmen, Detta gjorde jag genom att skapa tio knappar (från 0 till 9) och placera dom i ett 3 gånger 3 rutnät med en stor knapp för noll under det (se figur 3).

Figur 3: hur nummer knapparna ser ut

Därefter behövdes det ett sätt att se vad för nummer man skrivit; för det användes det en label som döptes till text tillsammans med en global variabel som deklarerades med namnet num. En label i Tkinter är en plats där text kan visas. Num är noll när programmet startar men när en nummer knapp trycks så körs en funktion vid namnet knapp_tryck med värdet på knappen som ändrar num. Funktionen knapp_tryck fungerar genom att multiplicera num med tio, addera värdet den fick in till num och tillslut visa det nya värdet för num på text. Nu kan användaren skriva in siffror i programmet men det saknas ett sätt att ta bort eller ångra siffror man skrivit, därför implementerades en knapp som raderar den sista siffran på talet och en knapp som tar bort hela talet. Knappen som tar bort sista siffran är märkt

med symbolen "<" och fungerar genom att kalla på funktionen `knapp_del`. Funktionen `knapp_del` fungerar på så sätt att den konverterar `num` till en sträng. En sträng i programmering är en lista av karaktärer det kan vara till exempel ett ord, en mening eller i det här fallet siffror. Detta görs för att det är lättare att kolla storleken och ta bort sista karaktären av en sträng. När `num` har konverterats till en sträng så kontrolleras det om `num` har fler än en karaktär i så fall tas den sista karaktären bort. Om `num` bara har en karaktär när `knapp_clear` kör kommer `num` sättas till noll. Knappen som tar bort hela talet har bokstaven "C" på sig och kallar på funktionen `knapp_clear` när den är tryckt. `Knapp_clear` är en funktion som byter värdet av `num` till noll.

Nu när det finns nummer knappar och ett sätt att se vilket nummer man har skrivit då behövs det ett sätt att säga till programmet vad numret betyder. Numret som har skrivits in kan vara en av tre saker. Det kan vara en produkt, en betalning eller ett antal.

En produkt är något som kunden ska köpa. Produkter representeras i koden med klassen `prod`. `Prod` har attributen `namn`, `antal`, `pris` och `moms` och en funktion som heter `totpris` som ger priset multiplicerat med antalet. Man väljer att numret är en produkt genom att trycka på en av produkt knapparna (se figur 4) efter att skrivit in ett nummer. Numret blir på priset av produkten.

En betalning är hur kunden betalar för produkten. Betalningar behandlas av koden likt hur produkter behandlas det vill säga betalningar representeras av klassen `betal` som är precis som klassen `prod` med skillnaden att `betal` inte har `moms` attributen. Man säger till programmet att numret är en betalning genom att trycka på en av betalnings knapparna (se figur 4) efter man har valt ett nummer. Numret blir hur mycket som ska betalas med valt betalningsalternativ. Om numret är noll kommer knappen att bli grön när och när man trycker på en grön knapp så lägger programmet en betalning som är lika stort som total priset för alla produkter minus alla tidigare betalningar.

Antal är som sagt tidigare en attribut hos produkter och betalningar. Antal för den senaste produkten eller betalningen kan ändras men plus och minus knapparna (se figur 4). När man trycker på en av antals knapparna så kollar programmet först om `num` är noll. Ifall `num` är noll så adderas eller subtraheras (beroende på om plus eller minus knappen trycktes) en från senaste produkten eller betalningens antal, men om `num` är över noll så kommer `num` adderas eller subtraheras från senaste produkt eller betalning.

Om man vill ta bort den senaste produkten eller betalningen man har skapat finns det en ångra knapp. Ångra knappen fungerar genom att köra funktionen `knapp_remove`. Alla betalningar och produkter sparas i en global array (en array är en lista i programmet) som heter `kvitto`. Vad funktionen `knapp_remove` gör är att den tar bort det sista objektet från arrayen `kvitto`.

+	-	ångra	livsmedel	godis
kort	kortant		hygien	dricka

Figur 4: Till höger är dom fyra produkt knapparna markerade som livsmedel, godis, hygien och dricka. Till vänster är dom två betalnings knapparna markerade med orden kortant och kort. Ovanför betalnings knapparna är antals knapparna märkta med "+" och "-". Bredvid antals knapparna finns ångra knappen.

antal	namn	pris	pris f.a.
2	livsmedel	19	38
1	dricka	12	12
2	godis	5	10
totalt: 60 kvar att betala: 60			

Figur 5: hur tabellen ser ut när den används

För att kunna se alla betalningar och produkter skapas en tabell med hjälp av labels. Tabellen har fyra kolumner som har rubrikerna antal, namn, pris och pris f.a. (pris för alla). Tabellen fungerar genom att funktionen `update_display` fyller tabellen med relevant information från objekten i arrayen kvitto. Funktionen körs varje gång ett objekt läggs till i arrayen kvitto eller tas bort från arrayen kvitto.

Under tabellen skapades en lable där det står hur mycket allt kommer kosta totalt. Om priset för alla produkter sammanlagt är mer än "priset" för alla betalningar så ska det stå hur mycket det är kvar att betala bredvid totala kostnaden men om motsatsen är sann kommer köpet vara klart och

kvar att betala ändras till växel.

När köpet är klart så skapas en PDF fil med kvittot på det du köpt i en mapp med dagens datum och sedan töms arrayen kvitto och programmet är redo för ett nytt köp. PDF filen skrivs altså alldrig ut av programmet detta är på grund av att det inte fanns en kvitto skrivare i min omgivning jag skulle kunna testa att skriva ut kvitton på.

3 Resultat

När produken var klar blev det ett program som kan lätt användas för att skapa kvitton och inte mycket mer. Programmet kan användas i affärer av en kassör eller vart som helst där man köper saker i person och kan behöva ett kvitto.

antal	namn	pris	pris f.a.
totalt: 0			
+			
-			
ångra			
kort		kontant	

0			<	C
1	2	3		
4	5	6		
7	8	9		
.				
livsmedel				
godis				
hygien				
dricka				

Figur 6: hur det färdiga programmet ser ut

Att använda programmet är inte helt självklart när man först kollar på det men det är inte svårt att lära sig. Om en kund ska köpa något så skriver man först in hur mycket det kostar med hjälp nummerknapparna på skärmen och därefter trycker man på knappen som bäst beskriver vad kunden har köpt. Om kunden har köpt fler än en av samma sak kan plus och minus knapparna användas för att öka eller minska antalet om antalet är mycket kan man skriva hur många gånger man ska trycka på antingen plus eller minus knappen med nummerknapparna sedan trycka på önskad knapp. Om kunden ångrar sig

eller om kassören har gjort ett misstag kan man ångra genom att trycka på ångra knappen. Slutligen trycker man på antingen kort eller kontant knappen beroende på hur kunden vill betala. Om kunden vill betala delvis med kort och delvis med kontant kan man skriva hur mycket kunden vill betala med kontant innan man trycker på kontant knappen, detsamma gäller för kort knappen

4 Diskussion

På grund av dålig tidsplanering och stora mängder prokastinering blev slut produkten inte precis så jag ville ha det.

Programmet kan inte skanna streckkoder eftersom jag kunde inte komma på ett smidigt sätt skanna streckkoder. Jag hade inte heller tillgång till en streckkod-scanner vilket gjorde mig osäker på hur streckkod-scanner fungerade och om idéerna jag hade på hur jag skulle implementera scannad av streckkoder skulle fungera. Allt det plus att jag började få ont om tid fick mig att ge upp på att programmet ska kunna skanna streckkoder.

Jag hade inte en kvitto-skrivare och det är därför programmet inte skriver ut kvittona utan bara skapar en pdf fil för att skrivas ut; jag vet faktiskt inte om kvittoskrivare kan skriva ut pdf filer, jag antog bara att efter som vanliga skrivare kan det kan nog kvittoskrivare det med.

I början av arbetet hade jag en ide om att man skulle kunna ställa in saker som namnet på toppen av kvittot, bredden på kvitto pappret, färgen i bakgrunden, vad man kan köpa och hur man kan betala i en konfiguration fil vilket skulle göra programmet mycket enklare att anpassa. I nuläget kan man endast ändra dessa saker genom att ändra på koden men för att göra det krävs det grundläggande kunskaper om programmering och programmeringsspråket Python vilket inte alla har och jag vill att programmet ska användas av vem som helst.

Syftet med arbetet var att jag skulle lära mig programmera i Python och göra grafiska appar, saker som jag aldrig gjort förut, och nu när arbetet är klart kan jag med säkerhet säga att jag kan det. Jag har lärt mig mycket mer än vad jag trodde jag skulle lära mig. Jag visste om klasser sen tidigare men jag har aldrig riktigt förstått vad dom skulle användas för eller hur man använder dom men i skapandet av detta programmet förstår jag klasser väldigt mycket bättre än vad jag gjorde tidigare. Klasser i programmering är mallar för objekt med attributer och funktioner.

5 Slutsats

Jag lyckades kanske inte helt med mitt mål men jag kom rätt så långt och nu är jag mer kunnig än jag var när jag påbörjade det här arbetet. I framtiden kommer jag nog planera min tid bättre genom att till exempel sätta upp mål och deadlines för mig själv.

Vissa saker jag inte hann göra som exempelvis konfigurationsfilen och att programmet skulle spara och räkna ut hur mycket pengar man har kärnat under en tid och hur mycket av det är moms är inte så svårt att fixa och kan lätt läggas till i nästa uppdatering av programmet men för just nu så fungerar programmet och den gör vad den är gjord för att göra.

Referenser

- [1] Keith Galli. *How to Program a GUI Application (with Python Tkinter)!* Youtube. 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=D8-snVfekto>.
- [2] TIOBE. *TIOBE Index for February 2020*. 2020. URL: <https://www.tiobe.com/tiobe-index/> (hämtad 2020-03-01).